

KIROTTUJEN
ILOJEN
NOVELLEJA

Sigridille

Johtaja

Malmi

Joulun jälkeen

Varastomies

Virve

Täältä jostain

Neula ja lankaa

Veljet

WSOY

PASI
LAMPOLA

Pasi Lampela

KIROTTUJEN
ILOT

NOVELLEJA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© PASI LAMPELA JA WSOY 2014
ISBN 978-951-0-40694-6
PAINETTU EU:SSA

*I know I've dreamed you a sin and a lie
I have my freedom but I don't have much time
Faith has been broken, tears must be cried
Let's do some living after we die*

THE ROLLING STONES: WILD HORSES

Sisällys

ENSIMMÄINEN OSA

Sigridille 13

TOINEN OSA

Johtaja 29

Malmi 41

Joulun jälkeen 57

Varastomies 69

Virve 83

KOLMAS OSA

Täältä jostain 103

Neula ja lankaa 113

Veljet 125

Hallan valkoiseksi polttaman heinikon keskellä teräväkärkinen lapio iskeytyy mäntykankaaseen. Kamara jymähtää, kuuluu rusahdus kun juurakkoa menee poikki, ja kihahdus terän osuessa kiveen. Toinen isku, kolmas. Heinät ja kanervat havisevat, tuoksuu kostea multa.

Pilvimassat vyöryvät metsien yli. Pimeys tulisi pian. Jättömaa erottuu harmaana läiskänä, teollisuusalueen verkkoaitojen takana näkyy valaistuja pihoja, autoja.

Viidentoista minuutin kaivamisen jälkeen hän tuntee hien puskevan paitansa läpi. Hän riisuu takkinsa ja irvistää kun kämmeneen pullistunut rakko puhkeaa. Työ saa hänet ihmettelemään entisaikojen haudankaivajia, kanalien ja juoksuhautojen lapiomiehiä.

ENSIMMÄINEN OSA

Sigridille

NIIN ILAHTUNUT kuin olinkin sinun tapaamisestasi Pariisissa, jokin jäi vaivaamaan. Puhuit hyvin kauniisti Eugenista, liian kauniisti. Sanoit että hän oli meidän sukupolvemme ainoa todellinen sankari, puhdas niin ruumiiltaan kuin hengeltään.

Aurinkovarjon alla Boulevard Saint-Germainilla samppanjasorbettiini sekoittui äkkiä sopen karvaus.

Et ainoastaan liioitellut Eugenin sankaruutta ja pyhyttä, annoit ymmärtää että minä olin kokonaan toista lajia, seikkailija ja peluri, kaikin puolin epäilyttävä henkilö. Et sinä sitä ääneen sanonut, tietenkään, ei sinun tarvinnut. Sinä tiedät että minä en ole mikään tyhmä mies.

En ole unohtanut että Eugen oli sinun veljesi, ja tiedän oikein hyvin miten paljon sinulla ja Waldemarilla on ollut kestämistä. Mutta mistä tulee tuollainen ihanoinnin ja myytin luomisen tarve? Mitä te oikein haluatte, uuden Kristuksen, ahdistetun Suomi-neidon helmoista syntyneen vapahtajan?

Ihmiset uskovat mitä vain. Se on hämmästyttävää. Mistä tahansa voidaan sanoa mitä tahansa. Se johtuu meidän onnettoman rajamaamme onnettomasta historiasta suurvaltojen varjossa. Suomalaiset eivät tiedä keitä he ovat, he eivät uskalla luottaa omiin havaintoihinsa, omaan arvostelukykyynsä. Mitään yhteisesti jaet-

tavissa olevaa todellisuutta ei ole olemassa, ei argumentteja, ei havaintoja laadullisista eroista, on vain »yleinen mielipide». Mitä se on? Jotakin halutaan vihata, jotakin rakastaa, ja useimmiten nämä kaksi ovat keskenään vaihdettavissa ja asioiden todellinen luonne ja sisin logiikka jäävät ikuisesti hämäräksi.

Ymmärrän tuskasi, sitä älä epäile. Voin kuvitella millaista oli kuulla Eugenin teosta ja hänen kuolemaansa, ja joutua sen jälkeen vielä pelkäämään isäsi puolesta. Kuulin että poliisi olisi löytänyt Waldemarin kotoa suunnitelman lakkautetun sotaväen tilalle perustettavasta ampumajärjestöstä. Oliko hänellä tosiaan hallussaan moinen dokumentti vai toivatko poliisit sen tullessaan? Mitä hän mahtoi miettiä tutkintavankeudessa Pietarissa? Mitä hän ajatteli pojastaan ja siitä palvonnasta, jonka Eugen oli saanut osakseen?

Olen vilpittömän iloinen että Waldemar vapautettiin syytteistä. Viettäköön vanha sotilas ja senaattori vanhuuden päivänsä rauhassa. Pian hänelläkin on suu täysi suomalaista multaa.

Tajusiko Eugen miten paljon sinä häntä rakastit? En koskaan unohda miten surit hänen edesottamuksiaan, olit huolissasi hänen pärjäämisestään. Äiti oli lukenut hänelle *Vänrikki Stoolin tarinoita* iltasaduksi ja tiedän että sinä istuit vielä aikuisiällä Eugenin sängynlaidalla lukemassa hänelle noita lapsellisia sankaritaruja. Ja sitten kun kävi niin kuin kävi, voin kuvitella kauhusi. Syytit itseäsi. Kirosit ettet ollut aavistanut mitään. Se oli liikaa kestettäväksi ja niin sinun rakkautesi muuttui yksityiseksi uskonnoksi, marttyyrin palvonnaksi. Eugenista

tuli sinun ikioma pyhimyksesi. Jos se auttaa sinut näiden vaikeiden vuosien yli, hyvä. Mutta lopulta sinun täytyy kohdata totuus ja voin kertoa että sillä totuudella ei ole mitään tekemistä sankareiden tai pyhimysten kanssa.

Jos haluat tietää totuuden Eugenista, se löytyy lähempää kuin uskotkaan.

Minä olen totuus Eugen Schaumanista.

Eugenissa ei ollut pisaraakaan sankaria. Vain siksi että hän ei koskaan saanut naista, häntä voisi pitää jonkinlaisena pyhimyksenä, mutta rehellisyyden nimissä: pyhimykseksi Eugen oli aivan liian epämääräinen tyyppi. Kuulin Konnilta kuinka he olivat yrittäneet auttaa Eugenia pääsemään poikuudestaan ja vieneet hänet madame B:n taloon. Mitä tapahtui? Kun madamen räikeästi maskeeratut tytöt olivat höyhenissään ja hepenissään lähestyneet Eugenia, hän oli kirkaissut kauhusta ja säännännyt karkuun.

Konni itse on parantumaton maksullisten naisten hyväksikäyttämä, niin kuin kelpo aviomiehen kuuluukin. Mikä muu porvarillisen avioliiton voisi pitää koossa?

Yhtä menestyksekkäs se omahyväinen sössöttäjä ei ole vallankumousmiehenä. Olet varmasti kuullut miten heidän aselastinsa kävi? Juopunut englantilainen miehistö ajoi karille Kokkolan edustalla ja laiva lasteineen jouduttiin räjäyttämään.

Isäni ei voinut hyväksyä asevelvollisuusmanifestin kuuluttamista. Kuten muistat, olin joutunut lopettamaan opintoni varojen puutteessa. Kun isä sairastui, lupauksin kiertämään hänen rovastikuntansa ja keräämään

nimiä laittomia kutsuntoja vastustavaan addressiin. Neljästätoista pappilasta vain kolmesta minua ei ajettu kissojen ja koirien kanssa ulos. Kuunnellessani loputonta jaarittelua siitä, miten keisari ja Jumala kyllä tietävät mikä on meidän syntisten raukkojen osa, ymmärsin jotakin hyvin olennaista Suomen kansasta.

Keisari ja Jumala!

Rakastin Suomea kansakuntana, en kansana. Rakastin Suomea sellaisena kuin se olisi voinut olla ja olen edelleen vakuuttunut että Suomesta olisi voinut tulla jotakin omalla tavallaan suurta.

Kyllästyin nopeasti pikku salaseuramme kokouksiin. Enemmän kuin politiikasta kyse oli pätemisentarpeesta. Kuka tiesi eniten, kuka kehitteli uhkarohkeimmat suunnitelmat, kenellä oli parhaat aseet. Ketä kuunneltiin, ketä arvostettiin. Väsyin myös kaikkien kapinallisten ainaiseen riesaan, rahan puutteeseen. Oikeutetuinkin taistelu maksaa.

Mistä minä löysin rahoittajani?

Myin sieluni paholaiselle: värväydyin ohranan urkkijaksi.

Puolustuksekseni sanottakoon että raporttini olivat täydellisen näennäisiä, mitään todellista he eivät minulta saaneet, ja aktivisteja saatoin pari kertaa varoittaa tulevista ratsioista.

Miten kaukana olen sieltä mistä lähdin. En tunnista enää edes itse sitä nuorukaista, jonka kanssa vietit yön silloin kerran tuhat vuotta sitten. Juuri nyt enemmän kuin mitään muuta haluaisin tietää rakastitko minua silloin.

Yhdentekevää tietysti sekini.

Oli minun kaksoisroolistani iloakin. Ilman poliisin apua en olisi onnistunut karkaamaan Katajanokalta. Minun puolestani aktivistitoverini voivat pitää operaatiota omana ansionaan, heidän pelinsä on joka tapauksessa pelattu, ja ohrana voi onnitella itseään – ellei koko sodan, niin ainakin yhden merkittävän taistelun voittamisesta. Siihen voittoon he eivät tarvinneet minua, eivät he tarvinneet siihen mitään muuta kuin tietoisuuden omasta erinomaisuudestaan. Nämä seinien läpi liikkuvat vallan aaveet ovat todellinen valtiomahti. Miehet, joiden kasvot tai nimet eivät jää mieleen. Miehet, jotka tunnistaa vain hajusta.

Ehkä sinä teet aivan oikein keskittyessäsi kesäisiin puutarhoihin, keskipäivän kirkkaudessa lehvästöjen varjoista hämmöttäviin huviloihin, ajattomuuteen, unohdukseen, hiljaisuuteen.

Näin miten kasakat ahdistelivat Eugenia Hallituskadulla, yliopiston laboratorion edustalla. He olivat tyytyneet heiluttelemaan piiskojaan mutta kun yksi niistä tarttui sapeliinsa, Eugen vetäisi puukkonsa esiin ja löi sen kaikein voimin miehen rintaan. Kuului ähkäisy. Kasakka kellahti ratsunsa selästä, eikä näyttänyt kadulla tutistesaan enää ollenkaan niin korskealta. Hevosten hirnunnan, kavioiden kopseen, huutojen ja melskeen läpi kuulin Eugenin huohotuksen.

En olisi ikinä uskonut että hänestä löytyisi moista rohkeutta ja päättäväisyyttä.

Kouluylihallituksen apukamreeri. Senaattorin pojalle se ei ollut mitään kovin kunniakasta. Mitä Eugen

itse ajatteli? Muiden naureskellessa Konnin vitseille Eugen näytti maailmaan eksyneeltä orvolta, ja kun naurunpuuska hiipui, Eugen tajusi menettäneensä jotain ja yritti nauraa mukana. Hiljaisuuden vallitessa yksin hekotteleva Eugen sai kaikkien kulmakarvat kohoilemaan.

Sinun täytyy ymmärtää että ilman minua ei olisi mitään Eugen Schaumania. Minä loin hänet. Minä tein hänestä sen mitä hänestä tuli. Minä tunnistin hänen sisimmässään pingottuvan epätoivon ja näyttämisenhalun jännitteen, ja näin miten sen voisi laukaista. Kirjoitin hänelle roolin ja hän halusi näytellä sen, vaikkei hän koskaan käsittänyt millaisesta näytelmästä oli kysymys. Ilmoittaessaan, että hän halusi tavata minut Kaivohuoneella ja kertoa suunnitelmastaan ampua Bobrikov, hän oli jo autuaallisesti unohtanut kuka hänelle oli ajatuksen alun perin syöttänyt. Ongelma oli siinä että minä en hetkeäkään uskonut hänen pystyvän siihen. Päätin auttaa häntä. Kerroin että hän oli myöhässä; me olimme Konnin ja kumppaneiden kanssa sopineet että Bobrikov kuuluu minulle. Eugen hätäntyi kuin lapsi, jonka nenän edestä tempaistaan karamelli. Saatoin kuulla miten hänen sisuksissaan porisi ja kupli, ja nautin joka hetkestä. Hän änkytti niin kuin aina kiihtyessään ja yritti keksiä syytä miksi juuri hän olisi oikea henkilö tehtävään.

Hyvä on, sanoin, hän saisi aikaa kaksi viikkoa. Kaksi viikkoa, ei päivääkään enemmän. Jos hän ei onnistuisi, toista mahdollisuutta ei tulisi.

Eugen oli jo ennen syntymäänsä kuolleen miehen haamu. Ilman minua hän olisi jäänyt sellaiseksi loppuelämäkseen.

»Vapaus on itse oma päämääränsä. Se on jokaisen ihmisen luovuttamaton oikeus, jota yksikään ulkonainen mahti ei voi häneltä riistää.»

Ylevää, eikö totta?

»Rakastatko isänmaatasi? Hyvä, pidä siinä tapauksessa mielessäsi Ibsenin sanat: vaikka antaisit kaiken mutta et elämääsi, et ole antanut mitään.»

Eugenin viimeisiä sanoja hänen sinisestä muistikirjastaan. Olisiko Eugen voinut kirjoittaa jotakin tuollaista? Ei tietenkään. Minä kirjoitin sen.

»Kun ei ole toivoa siitä että Teidän Majesteettinne saisi oikeaa tietoa asioiden todellisesta tilasta, ja että kenraalikuvernööri Bobrikov sen perusteella kutsuttaisiin täältä pois, ei jäljelle jää muuta mahdollisuutta kuin turvautua hätävarjeluun ja yrittää tehdä hänet vaarattomaksi. Keino on väkivaltainen, mutta ainoa mahdollinen.»

Eugenin kirje keisarille, minun kynästäni sekin. Sinun on myönnettävä että tyylin kömpelyys on hämmästyttävän uskottavaa. Näin paljon vaivaa tavoittaakseni sen.

»Kuolema silmiäni edessä vannon Jumalan nimeen ettei tekoni takaa löydy salaliittoa. Yksin olen tehnyt päätökseni ja yksin ryhdyn sitä toteuttamaan.»

Pitäisikö itkeä vai nauraa?

Toimittajat, opportunistiset poliitikot, professorit, papit, viiden pennin virkamiehet ja kapakoiden suunnottajat mellastavat Eugenin sankaruudella, aivan kuin kaikki olisi jollakin tavalla heidän ansiotaan.

Koväänisimpiä ovat yleensä ne, jotka eivät itse pysty mihinkään.

Sinä ehkä kysyt mietinkö moraaliani, tai sen puutetta, kun en sovittanut tekoani itsemurhalla niin kuin Eugen teki. Miksi minä olisin tehnyt jotakin sellaista? Mitä se olisi hyödyttänyt? Aion suorittaa lääketieteen opintoni loppuun täällä Lontoossa, ja jos haluat nähdä sen niin, sovitan syntejäni loppuelämäni hoitamalla sairauksia, pelastamalla ihmishenkiä. Minulla on nainen, Alexandra, taistelutoveri, joka rakastaa minua vilpittömästi ja täydestä sydämestään, vaikka tietääkin etten pysty vastaamaan hänen tunteisiinsa. Se surettaa minua, pakko myöntää. Siellä, missä minun elävän sieluni pitäisi riemuita olemassaolonsa ainutkertaisuudesta, huohottaa valoton yö. Mutta minä selviän, tiedän sen. Minulla on yhdeksän elämää ja vasta kahdeksan olen niistä menettänyt. Se erotti minut aina Eugenista. Eugen oli kuin Suomi, häntä ei ollut olemassakaan.

Äidin menettäminen viisivuotiaana oli jättänyt häneen niin suuren henkisen ja fyysisen hädän ettei hän voinut ymmärtää sitä edes itse. Mahtavan isän poikana hän oli vain epäonnistunut mutta suhteessa tyttöihin hänestä tuli rujo, viheliäinen olento. En koskaan, oli Elin Borgström vastannut hänelle, kun Eugen oli erehtynyt utelemaan, voisiko Elin joskus kuvitella rakastavansa häntä. Isänmaallisuusintoilusta ja venäläishallinnon vastustamisesta tuli hänelle ainoa mahdollisuus päteä, keino tulla näkyväksi. Hän kostaisi, hän näyttäisi kaikille niille, jotka olivat häntä pilkanneet ja kiusanneet. Hänestä tulisi kuuluisa, häntä juhlistaisiin sankarina, hän vapautuisi olemassaolonsa jokapäiväisestä häpeästä ja pääsisi lopultakin äitinsä luokse.

Yksin asuva, koiransa kanssa viihtyvä nuhteeton pikkuvirkamies oli poliisin silmissä kaikkien epäilysten ulkopuolella. Seurassa hän pysytteli vaiti tai lörpötteli tyhjänpäiväisyyksiä vältelläkseen huonon kuulonsa takia helposti syntyviä kiusallisia tilanteita. Loputtomalla miellyttämisen ja hyväksytyksi tulemisen tarpeellaan hän menetti älyllisen uskottavuutensa ja Konnin porukoissa se oli anteeksiantamatonta. He olisivat halunneet päästä Eugenista eroon. Hän tiesi liikaa, häneen ei voitu luottaa. Konni näki Eugenin mahdollisena uhkana ja pohti hänen vaientamistaan.

Pyysin häntä malttamaan mielensä ja katsomaan mitä tapahtuisi.

Eugen oli syntynyt hyväksikäytettäväksi. Hän oli laadattu ase. Oli pelkkä ajan kysymys että joku painaisi liipaisimesta.

Eugen piti minua ystävänään. Minulle hänen inhimilliset rajoituksensa olivat käyneet sietämättömiksi jo kouluaikoina Vaasassa, ja mennäkseni luuhun asti voin sanoa senkin että hankkiutumalla sinun kanssasi sänkyyn voitin hänet lopullisesti.

Miksi minun oli voitettava hänet?

Ja sinä? Sinä hait lohtua ja ymmärrystä veljesi ystävältä, tietämättä että minä en ollut hänen ystävänsä. Olin hänen viettelijänsä, Mefisto. Kun me keskustelimme Kaivohuoneella Bobrikovista, olin ehdottomasti sitä mieltä että Eugenin pitäisi ampua saman tien myös itsensä. Hän ei kestäisi vankilaa. Kuolemalla hän tekisi itsestään kuolemattoman, hänestä tulisi vapaustaistelun marttyyri. Minulla ei ollut aikomustakaan noudattaa sa-

maa periaatetta mutta se ei estänyt minua sepittelemästä Eugenille satuja kaikista niistä taivaallisista iloista, jotka häntä odottaisivat.

Tällaisen miehen kanssa sinä kuvittelit voitavasi jakaa surun veljesi kohtalosta.

En koskaan unohda miten vavahtelit, kun suljin sinut syliini.

Tiedän että vihaat minua luettuasi tämän. Surettaako se minua? Mitä minä olisin hävinnyt vaikka sinä olisit elänyt loppuelämäsi harhaluulojesi kanssa? Ehkä sinä merkitset minulle enemmän kuin uskallan myöntää.

Pietarilainen räätäli ompeli minulle moitteettoman kaartin upseerin puvun. Käyntikortissani luki Alexander De Gadd, Lieutenant de la Garde, St. Petersburg. Kaiken piti olla täydellistä; elettiin verisunnuntain aikoja enkä minä halunnut herättää epäilyksiä rajalla.

Herätessäni Helsingissä helmikuun 6. päivän aamuna olin valmis.

Sovin tapaamisen prokuraattori Johnssonin kanssa. Eksyttääkseni mahdolliset varjostajani kiertelin ympäri kaupunkia ennen kuin otin vossikan. Turkiskauluksinen upseerin asu meni täydestä, kuski pökkuroi niin että oli kolauttaa paksun kallonsa katukiveykseen. Prokuraattorin asunnon edustalla vartija kiirehti auttamaan minua vaunuista. Soitin kelloa. Lakeijapukuinen poliisi avasi oven. Näytin hänelle korttini ja lakeija saatteli minut Johnssonin työhuoneeseen odottamaan. Jo matkalla Pietarista olin tuntenut kadottavani vanhan minäni; oven auetessa ja Johnssonin astuessa huoneeseen tunsin itseni jumalaksi. Vedin aseeni esiin ja annoin Johns-

sonille kuoleman, ihmisen lahjan ihmiselle. Poliisien kanssa syntyi kahakka, sain osuman käteen ja pohkeeseen, kipu lamaannutti minut ja he onnistuivat painamaan minut lattiaan.

Suussa maistui rauta.

Johnsson todettiin kuolleeksi. Minut vietiin varuskunnan sairaalaan ommeltavaksi.

Käräjöinti alkoi huhtikuussa. Asianajajani Svinhufvud osoittautui varsin tarmokkaaksi herrasmieheksi. Puolustuspuheessaan hän kävi läpi venäläisen hirmuhallinnon laittomuuksia ja katsoi että Johnsson oli laiminlyönyt virkavelvollisuutensa lain ylimpänä valvojana. Johnsson ei ollut ainoastaan hyväksynyt venäläistämistoimia ja diktatuurivallan säätämistä, hän oli aktiivisesti ja omaehtoisesti toiminut venäläisten hyväksi. Hän oli palvellut vihollistamme ja opettanut heitä käyttämään Suomen lakia Suomen kansaa vastaan.

Raastuvanoikeutta eivät Svinhufvudin argumentit vakuuttaneet. Ja kun hovioikeus vahvisti tuomion, minua odotti elinkautinen kuritushuonerangaistus.

Illan hämärtyessä Boulevard Saint-Germainilla, jännispadan, viinin, sorbetin ja kahvin sulattaessa hyytyneitä sielujamme, rohkaistuit kysymään naisista. En oikein tiennyt miten tulkita kysymyksesi epäröivä sävy. Ehkä et voinut kuvitella että näissä oloissa olisin kiinnostunut naisista, tai naiset minusta. Vai toivoitko kenties että paljastaisin todelliset tunteeni sinua kohtaan, tunnustaisin rakkauteni ja pyytäisin sinua mukaani Lontooseen?

Sen olisin voinut tehdäkin, en rakkaudesta vaan saatakseni loppuun tämän meidän Eugenin kautta syntyneen kohtalonyhteytemme. Kiusaus oli melkein ylivoimainen, mutta en tehnyt sitä, en pystynyt.

Sitä paitsi, kuten kerroin, minulla on nainen. Alexandra on minun enkelini. Hän oli kuullut minusta ja paloi halusta saada tavata minut. Hän tunsi muutamia ystäviäni, he värväsivät hänet yhteyshenkilöksi ja kesäkuussa hän vieraili ensimmäisen kerran Katajankalla. Tapaamishuoneessa hän pälyili hattunsa lierin alta kuumeisin, kirkkain silmin, posket hehkuen pidätellystä kiihkosta. Ymmärsin välittömästi että hänestä tulisi olemaan minulle paljon iloa. Hänellä oli tummansininen villasilkkijakku. Laakakaulusten välistä erottui musta pitsietumus. Hän poti tuskaa, josta olin itsekin kärsinyt. Hän ei voinut kuvitella sopeutuvansa vallitseviin oloihin, kaikki näytti väärältä ja mädältä.

Pakosuunnitelman yksityiskohdat oli kirjailtu hänen kalvosimiinsa.

Lokakuun 10. päivä vartijat oli lahjottu ja rautasahan terä salakuljetettu selliini. Selvittyäni kaltereista laskeuduin lakanaköyden avulla pihalle. Vihelsin merkin ja muurin yli heitettiin narutikkaat. Pelti muurin harjalla piti pirunmoista räminää yön hiljaisuudessa, mutta kadulla päivystävä poliisipartio oli onneksi saatu vaiennettua tarjoamalla heille taskumatista toveripulverilla terästettyä lämmikettä. Sitten oli päästävä vielä huomiota herättämättä rantaan ja soudettava saariston suojiin venäläisten sotalaivojen valonheitinten pyyhkiessä mustaa syksyistä merta.

Kerskuin sinulle uudella upealla elämälläni. Niin kuin varmasti arvasit, todellisuus on jotain muuta. Brittiläisen imperiumin sydäimestä löytyy yhdistelmä kehittyneintä nykyaikaa ja alkukantaisinta nurkkakuntaisuutta, loistoa ja saastaa. Hallitsen kielen kohtuullisesti, brittien säksättävä tapa puhua on vain niin hermoille käyvää. Lisäksi joudun näkemään aika paljon vaivaa haudatakseni menneisyyteni ja käydäkseni kunniallisesta gentlemanista. Ensimmäinen majapaikkani oli vaatimaton hotelli esikaupungissa, oikeastaan maalla. Oman huoneen ylellisyyteen minulla ei ollut varaa, meitä nukkui viisi miestä samassa huoneessa puolimädillä olkipatjoilla. Ikkunaa ei voinut pitää auki, koska silloin olisi paleltunut. Tarpeet tehtiin takapihan vajassa. Kylpemistä varten huoneeseen kannettiin vihreänruskeaa ruostetta kukkiva sinkkiamme. Syöpäläisiä ja rottia kuhisi joka paikassa, humalaiset mölisivät ja tappelivat.

Ripuloin, kärsin kuumeesta, vapisin horkassa.

Kirjoitettuani muutamille ystävilleni ja kerrottuani heille ahdingostani he keräsivät minulle pienen avustuksen. Kun sain rahat, vietin yön loistohotellissa. Peseädyin lämpimällä vedellä ja orvokintuoksuisella saippualla. Nautin kahdeksan ruokalajin illallisen katsellen miehiä mustissa puvuissaan ja rouvia punaisine huulineen ja kristallikruunujen valossa kuultavine helmineen. Nukuin puhtaissa lakanoissa. Söin aamiaisen.

Niillä rahoilla minä Pariisissakin olin. Ajattelin että Pariisi olisi sentään jotain muuta kuin synkkä, kostea Lontoo. Mutta tavattuani sinut jotakin tapahtui; päätin palata Lontooseen. Ymmärsin että se löyhkäävä synnin-

pesä vastasi mielentilaani paremmin kuin samppanjan-kuohuinen Pariisi.

Sanoiko joku: historian äänellä puhuvat pääkal-
lot? Yhdeltä kallot vievät yöunet. Toinen katselee miten
pääskysel pesivät niiden mustina ammottavissa silmä-
kuopissa.

Kasvoni kelluvat likaisessa peilissä kuin nesteessä. Jo-
nain päivänä hukun heijastukseeni. Lontoossa, tai jos-
sain muualla, Alexandran kanssa tai ilman.

Alexandrassa minulla olisi nainen, jonka kanssa voi-
sin päästä niin pitkälle kuin inhimillisesti katsoen on
mahdollista.

Onko minusta siihen?

Miten elää, mitä kutsua kodikseen kun on oppinut
vain luopumaan?

Eugenista ei olisi voinut tulla yhtään mitään. Minusta
olisi voinut tulla mitä tahansa.

Lontoon yössä kaminan hehku hiipuu. Vanha keho
loikkii kattojen yllä. Raatokärpäset tunnistavat hänen
halvan parfyyminsä. Onko hän tulossa perimään velko-
jaan? Millä minä maksan? Kaartinupseerin takinnapilla?

Hyvää yötä, Sigrid.

»Mitä
tahansa tapahtuu,
paluuta entiseen
ei ole.»

NIIN AKTIVISTIEN kuin salaisen poliisin laskuun toiminut mies kirjoittaa Eugen Schaumanin sisarelle oman näkemyksensä vapaustaistelun marttyyrista.

»Johtajassa» Elina on valmis mihin vain lunastaakseen maalifirman johdosta taustalle siirtyvän Sinkkososen luottamuksen.

Helsingin Malmille sijoittuvassa tarinassa rakkaudenkaipuu törmää karuun todellisuuteen, kun väkivaltaa kokenut Krista aikoo paljastaa Samulille pelkojensa syyn.

Novellissa »Veljet» taistelu perheyrytyksestä saa raamatullisia sävyjä.

Kirottujen ilot on tiheätunnelmainen novellikokoelma ihmisistä muutoksen ja valintojen edessä. Latautuneen lauseen taituri tarjoilee teräväsärmäisiä tilannekuvia ja häpeilemättömiä tunnustuksia – proosaa, joka vie lukijansa mukavuusalueen tuolle puolen.

84.2 www.wsoy.fi ISBN 978-951-0-40694-6

